

IZ OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Delavci so pripravljene delati več, če...

Izbrana in temeljita informacija, ki jo je podal predsednik občinskega izvršnega sveta Joško Vučemič o gospodarskih gibanjih v naši občini, je bila vsekakor dovolj široka osnova za razgibano razpravo.

Le-to je potrdilo, da ljudje v vseh okoljih pravzaprav budno in trajno spremljajo problematiko, s katero se v zaostrenih pogojih gospodarjenja srečujejo organizacije združenega dela. Prav nič manj intenzivno pa ni ob tem zasledovanje prizadevanj na področju razvoja kmetijstva, obrti in še posebej preskrbe. Jasne in predvsem določne so bile zatorej besede razpravljalcev, ki so poudarjale predvsem zahtevo po poslednem prenašanju že dogovorjenih in oblikovanih stališč in sklepov v vsakdanji tok življenja, prednostno pa seveda v sam proizvodni proces. Kljub padanju življenjske ravni, delavci ne izgubljajo motivacije za boljše delo, pripravljene so delati več seveda, če bo na razpolago dovolj naročil in reprovromateriala, je dejal Maks Močnik iz KK SZDL Krim. Vlasta Grjol je v svoji razpravi, ki je bila namenjena izvozno-vozni prizadevanjem opozorila tudi na vse večji delež tistih delavcev, ki prejemajo OD manjši od 10.000 dinarjev. Danilo Dougan iz KS Milan Česnik je poudaril, da vse premalo v analizah in ocenah gospodarjenja upoštevamo kako subjektivne slabosti vplivajo na odpravo težav. Delegati iz Kolesije, Murgel, Trnovega kot tudi podpredsednik MK SZDL pa so največ pozornosti usmerili preskrbi, založenosti trgovin, oskrbi z energijskimi viri, večji povezanosti proizvodnje in trgovine, saj lahko le z dolgoročnimi vlaganji v nekatere gospodarske veje zagotavljamo na dolgi rok zanesljivo in zadovoljivo preskrbo. Ljubljana že nekaj let vodi tovrstno politiko, kar v vsakodnevnih praksi pomeni, da ostajamo in postajamo v

primerjavi z drugimi mesti solidno preskrbljeno mesto.

Obdelati zemljo, pa tudi odpraviti težave

Razprave o kmetijstvu tudi tokrat niso izostale. Kljub nekaterim vidnim uspehom, pa bo potrebno še intenzivne pristopiti k obdelovanju sleherne pedit obdelovalne zemlje, še posebej tiste, ki so splošno družbena last.

Ob težavah, ki bodo kmetijske proizvajalce – politika cen, premalo organiziran pristop na trgu... – pa še posebej izstopa problem premajhnega števila strokovno usposobljenih kadrov v kmetijskih organizacijah. Smelo pa moramo pristopiti tudi k izgradnji novih zmogljivosti in farma Brest je ena izmed zagotovljeno boljše preskrbe.

Tudi na področju turizma in gostinstva smo še vedno premalo smeli, mnogo bi lahko storila turistična društva, ki pa jih lahko v naši občini preštejemo na prste. Precej možnosti pa ostaja odprtih tudi za pospešen razvoj drobnega gospodarstva.

In ne navsezadnje ob takih trendih gospodarjenja v nestabilnih in zaostrenih pogojih se tudi na področju porabe – tako splošne kot skupne – že pojavljajo vrzeli, morda najbolj izpostavljena ostaja danes komunalna problematika, kjer so zabeležene potrebe vsaj nekoliko večje od potreb.

Člani občinske konference so ponovno podali pobudo MK SZDL o pripravi osnutke financiranja KS, saj krajevne skupnosti že drugo leto ostajajo brez potrebnih virov za svojo dejavnost.

Občinska konferenca je sprejela informacijo o poučno taktični vaji rušilni potres – Golovec 83, sprejela pa je soglasno tudi predlog letošnjih prejemnikov srebrnih priznanj OF.

LETNA SEJA VIŠKIH SINDIKALISTOV

Le z nagrajevanje po delu do večje produktivnosti

30. marca so se na letni »obračunski« seji zbrali člani občinskega sindikalnega sveta. Spregovorili o opravljenem delu in nalogah, ki so pred to množično družbeno politično organizacijo – je bila osrednja tema njihovih razprav, katerih vodilo je bil vsekakor temeljit uvod predsednika občinskega sindikalnega sveta Jožeta Šketa.

Rok Pavšič je kot predsednik sveta za dohodkovne odnose opozoril na veliko prizadevanje delavcev, ki sicer ob majhnih rednih osebnih dohodkih vlagajo veliko truda, žal pa njihov doprinos ob pomanjkanju reprovromaterialov ne more biti zadovoljiv.

Vera Valant je izpostavila položaj trgovine in opozorila, da je moč preskrbo zagotavljati le z dolgoročnim vlaganjem v proizvodno življenjsko pomembnih izdelkov. »Trgovina sama praktično zelo malo vpliva na politiko OD, ki pa so v tej vezi že pod povprečjem. Sicer pa so trgovci ob spremljenem delovnem času pripravljene se prilagoditi potrošniku.

Kurt Čuček, člani sveta so ga izvolili za podpredsednika prav na tej seji, je ponovno orisal problematiko delovanja delegatskega sistema še posebno v SIS in se zavzel za dosledno uresničevanje že sprejetih stališč.

V razpravo se je vključil tudi Franc Hribar – predsednik ljubljanskih sindikatov. »V sindikatih bomo storili vse, da se bodo izpolnjevale planske in resolucijske obveznosti. V Ljubljani smo dosegli nekatere pomembne rezultate v letu 1982 (4,1 odstotek porast industrijske proizvodnje, za 20 odstotkov večji izvoz na konvertibilno področje) kar pomeni, da bo z večjo produktivnostjo in delom moč začrtati cilje ob večjem izvozu – kar pa mora biti tudi vodilo pri vsebinskem delovanju sindikatov«. Izpostavil pa je tudi dosledno izvajanje odgovornosti do slehernega delavca in strokovnjaka, saj bo tako tudi akcija sindikatov lahko učinkovitejša. »V našem mestu pa se bomo dosledno zoperstavili vsaki uvedbi bonov, saj to ne rešuje ničesar, kvečjemu zavira pot do večje pridelave in proizvodnje.

Jože Sojer je opozoril na težave, ki sindikalne aktiviste »ovirajo« pri njihovem delovanju v OZD, saj smo marsikje priče, da poslovodne in vodstvene strukture še vse premalo razumejo vlogo te družbenopolitične organizacije. Z nekaj primeri pa je tudi ilustriral nezadovoljiv položaj delavcev zaposlenih pri zasebnih obrtnikih.

Zdravko Krivina – sekretar republiškega sveta ZSS pa je v razpravi med drugim odločno podprl misel, da se je v aktivnostih sindikatov in njihovega nerazumevanju potrebno zoperstaviti tradicionalnemu mišljenju. Prav tako je potrebno storiti vse, da bo delegatski sistem našel mesto v temeljni sredini kakršna mu gre, saj dobro vemo, da delegacij ne obravnava enakovredno kot napr. delavske svete.

»Problematiko sociale moramo in lahko rešujemo le z več dela, ob tem pa se moramo zavedati, da večji produktivnosti brez delitve po rezultatih dela ne bomo dosegli. Republiški sindikati na podlagi številnih pozitivnih izkušenj v OZD že pripravljajo nove usmeritve in merila.« Prav tako pa bo veljalo problematiko nezaposlenosti, ki se javlja tudi že nekje po Sloveniji, reševati tudi z večjim delom, saj kar dobrih 70 odstotkov delovnih organizacij dela v eni izmeni.

Priprave na mladinske delovne akcije

Priprave na mladinske delovne akcije, katere se bodo odvijale v letošnji sezoni so v polnem zamahu.

V okviru OK ZSM Ljubljana Vič-Rudnik ka-

kor tudi v okviru OK ZSMS mesta Ljubljane poteka akcija evidentiranja mladih, kateri naj bi se udeležili mladinskih delovnih akcij. Poseben poudarek letošnjih priprav je namenjen predvsem informiranju najširšega kroga mladih ljudi o življenju na delovnih akcijah ker ugotavljamo, da kljub dolgi tradiciji mladinskega prostovoljnega dela mladi še nimajo prave predstave o pomenu akcij, kakor tudi o življenju na njih.

Letošnje mladinske delovne akcije na katerih bodo sodelovale brigade katere organizira OK ZSM Ljubljana Vič-Rudnik, so Zvezna MDA Slovenske Gorice 1983, kjer se bodo opravljala dela na infrastrukturnih objektih kot so vodovod, gradnja lokalnih cest itd... Udeležba naše brigade na tej akciji bo v času od 5. 6. do 2. 7. 1983.

V drugi izmeni bomo sodelovali na zvezni mladinski delovni akciji Vlasina 1983 – v mesecu juliju. Dela na tej akciji bodo zelo pestra, saj se bodo odvijala na višini okoli 1100 m in sicer v SR Srbiji na območju občine Leskovac. Mladi na tej akciji bodo opravljali dela pri pogozdovanju in urejanju turističnih objektov, saj je ta kraj znani kot turistični center v vzhodnem delu SR Srbije.

Sindikati se aktivneje vključuje v gospodarsko problematiko

Ugotavljamo, da so OO ZS v lanskem letu v večjem številu vzpodbujale in pozivale k pravi stabilizacijskih programov, v katerih so delavci iskali rešitve, na podlagi katerih bi zagotovili višjo produktivnost dela ter izkoriščanje delovnih sredstev, prav tako pa tudi sprejeli vrsto garčevalnih ukrepov za smotnejšo porabo surovin, vseh vrst energijskih virov, boljše izkoriščenost delovnega časa, ipd. V nekaterih OZD so bili sprejeti stabilizacijski programi dokaj kvalitetni in so jih delavci v praksi tudi dosledno spoštovali in uresničevali.

Z aktivnejšim vključevanjem sindikata v problematiko gospodarjenja se je začel sindikat tudi močneje uveljavljati kot najširša družbeno-politična organizacija delavcev, čeprav moramo kritično oceniti, da je njegova vloga in vpliv v nekaterih OZD kljub vsemu še vedno majhen.

Vprašanje, ki se ga želimo dotakniti, je tudi vpliv sindikatov na področju združevanja dela in sredstev ter povezovanja v reprodukcijske verige z namenom zagotavljanja surovin in reprodukcijskih materialov znotraj reprovromateriala. Na to, tako pomembno vprašanje, ki predstavlja v mnogih OZD enega najpomembnejših dolgoročnih interesov delavcev pri zagotavljanju njihove nadaljnje socialne varnosti, ima realno gledano sindikat še vedno komaj zaznaven ali nikakršen vpliv. Ne moremo trditi, da se sindikat ni pripravil vključiti in aktivno sodelovati. Vzroki za to so predvsem v tem, da so združevanje dela in sredstev, predvsem pa pobude za to, še vedno v večini primerov domena poslovnih in drugih vodilnih struktur, za to so rezultati na tem področju še vedno odvisni od njihove volje in pripravljenosti. Prav zaradi uveljavljanja posamičnih, večjih tudi ozkih interesov posameznikov na tem področju, ne stirim hitrejšega koraka naprej. Seveda pa ne smemo tudi mimo ugotovitve, da se v posameznih primerih že sprejeti sporazumi in dogovori, niso vselej obojestransko spoštovali.

Na področju svobodne menjave dela še vedno nismo uspeli delavcem celovito predstaviti njegove vsebine in smisla. Še vedno je prisotna miselnost, da so družbene dejavnosti tiste institucije, ki delavcu odvzemajo del dohodka, oziroma večji ali manjši delež OD. Razlogi za takšno stanje so po eni strani zaradi slabega delovanja delegatskega sistema in relativno hitrih sprememb v samoupravni organiziranosti interesnih skupnosti, po drugi strani pa je slabšanje ekonomskega in socialnega položaja delavcev razlog za sproščanje obrambnih mehanizmov namreč celotni družbeni režiji.

Jože Šketa – predsednik OO ZSS Ljubljana Vič-Rudnik

Ob zaključeni sekciji »Udejstvovanje kmečke žene v družbenopolitičnem in društvenem življenju v KS«

Sekcijo »Udejstvovanje kmečke žene v družbenopolitičnem in društvenem življenju v KS« smo organizirali »bazensko« v treh delih in pri tem skušali zajeti deset najbolj vaških KS v naši občini. Tako smo 19. januarja vodili razpravo v Velikih Laščah za področje Velikih Lašč, Roba in Turjaka, 27. januarja na Igu za področje Iga, Iške vasi, Tomišlja in Želimelj ter 9. februarja na Dobrovi za področje Horjula, Polhovega Gradca in Dobrove.

Ugotovitve in stališča

Najvažnejši pogoj za izboljšanje položaja kmečke žene je, da jo izobražujemo, strokovno usposabljam, da jo prosvetlujemo kot mater, gospodinjico, proizvajalko, samoupravljalko in družbenopolitično delavko.

Omogočiti ji moramo, da bo njen delovni čas krajši, da bo našla čas tudi za družbeno in politično angažiranost.

V to pomembno nalogo se morata vključiti tako sama krajevna skupnost in pa SZDL kot najširša družbenopolitična organizacija. V ta namen morata pripraviti smotne in dolgoročne programe splošnega seveda organiziranega in kontinuiranega izobraževanja kmečke žene preko vaških odborov.

V teh vaških odborih naj bi socialistična zveza izvedla tudi posebno anketo med kmečkimi ženami in mladino, na osnovi katere naj bi ugotovili, kaj si kmečka žena sploh želi, katera so njena interesna področja!

Tu bo lahko pomagala kmetijska zadruga s strokovnimi predavanji in ekskurzijami, pa tudi kmetijska pospeševalna služba povsod tam, kjer so že obstajali aktivni kmečkih žena jih mora le ta oživiti, vendar ta oblika aktiviranja kmečke žene ne sme biti le ponovitev zastarelih kampanjskih poizkusov.

Razmišljati moramo tudi o ponovnem organiziranju raznih tečajev, kot so šiviljski, kuharski, tečajji za ročna dela ipd., saj to pomeni eno od oblik združevanja in sproščanja kmečkih žena, vse ob pomoči številnih institucij, ki so v naši občini, predvsem s strokovnimi predavanji.

Podpreti moramo vsa prizadevanja, da se zagotovi kmečki ženi ustreznost zdravstvena in socialna zaščita, kar bo odločilno pripomoglo k vsestranskemu uveljavljanju kmečke žene. Prav sedaj je v javni razpravi novi zakon o pokojninskoinvalidskem zavarovanju in prav bi bilo, da se

kmečke žene vključijo v to razpravo.

Položaj kmečke žene bi izboljšali tudi z urejenim šolstvom. Sem sodi celodnevna šola, podaljšano bivanje otrok, mala šola in vrtci. S tem, ko bi otrok v šoli opravil vse svoje obveznosti, uresničeval posebna nagnjenja, interese in želje za izvenšolske dejavnosti (razni krožki, sadjarski, vrtnarski...) bi kmečko ženo razbremenili in bi se lahko bolj posvetila svojemu delu, predvsem pa sebi in družini.

Poudariti velja tudi vprašanje štipendiranja kmečke mladine za šolanje v kmečke poklice. Iz razprave je bilo razvidno, da zadruga ne razpolaga s tonamenskimi sredstvi, zato bi morala predvsem SZDL stremeti, da posameznim kandidatom s svojo intervencijo poskuša preskrbeti štipendijo iz združenih sredstev, pa četudi prekoračujemo cenzus!

Potrebno je preusmerjati kmetije, dvigati storilnost dela na teh kmetijah, potrebno je povezovalne v najrazličnejše melioracijske in živinorejske skupnosti, ker bodo le na ta način lahko obdelovale več kot danes z manj delovne sile, lažje, imele več prostega časa, pa tudi odliv bo manjši.

Kmečko delo, posebno delo kmečke žene ni pravilno ovrednoteno, kar kažejo tudi upuščene kmetije. Kmetije preusmerjamo z najrazličnejšo drago mehanizacijo, kreditiramo izgradnjo najsoodobnejših kmečkih gospodarstev in drugih objektov, pozabljamo pa na možnost kreditiranja opreme kmečkih gospodinjstev, saj bi tako lahko precej olajšali delo kmečke žene.

Na osnovi vseh teh nerešenih problemov lahko rečemo, da je skrajni čas, da odločneje pričnemo odpravljati težave, s katerimi se kmečka žena srečuje pri svojem delu in da ji zagotovimo tisto mesto v družbi, ki ji kot ženi, materi in proizvajalki pripada!

Šele ko bomo na tem področju stvari premaknili, bomo lahko od nje tudi pričakovali, da se bo vključevala v družbenopolitično in društveno življenje krajevne skupnosti in še to predvsem v vaški skupnosti, ki ji je najbližja! Socialistična zveza v KS naj bi v ta namen tudi organizirala sekcije odnosno problemske konference po tem vprašanju, z namenom, da bi se o teh vprašanih pričeli širše pogovarjati o odnosno, da bi le ta sploh prišla na dnevne redke njenih sej.

Stališča je na svoji redni seji 21. marca sprejelo predsedstvo OK SZDL, obravnavala pa jih je tudi konferenca SZDL na seji 5. aprila.

Rudi Zvegljč